

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura NIK w Rzeszowie

LRZ.410.4.6.2025

Pani
Barbara Skóra-Czachor
Dyrektor
Szkoły Podstawowej w Sokołowie Młp.
ul. Lubelska 41, 36 – 050 Sokołów Młp.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/079 Profilaktyka i leczenie zaburzeń odżywiania

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa w Sokołowie Małopolskim, ul. Lubelska 37, 36 – 050 Sokołów Małopolski ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Barbara Skóra-Czachor, Dyrektor Szkoły ² , od 1 września 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Ireneusz Koziarz, w okresie od 7 listopada 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r., a poprzednio w okresie od 1 września 2012 r. Wiesław Sondej. (akta kontroli str. 2 – 4)
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania w zakresie profilaktyki i leczenia zaburzeń odżywiania oraz ich efekty.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli mają one istotny wpływ na ustalenia i oceny.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Alina Walenia, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/21/2025 z 11 lutego 2025 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor Szkoły lub Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szkole nie rozpoznawano potrzeb uczniów w zakresie zaburzeń odżywiania, w efekcie czego podejmowano jedynie działania profilaktyczne związane głównie z szeroko pojętą edukacją prozdrowotną. Nie udzielano również pomocy psychologiczno-pedagogicznej osobom z otyłością.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 Dyrektor Szkoły nie zapewnił udzielania indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z chorobami przewlekłymi związanymi z nieprawidłową masą ciała. W Szkole w okresie tym systematycznie zwiększała się liczba uczniów z nieprawidłową masą ciała, głównie z nadwagą, tj. odsetek dzieci z nieprawidłową masą ciała z oddziałów szkolnych nauczania wczesnoszkolnego (klasy od 1 do 3) wynosił od 2,8% do 5%, a w klasach od 4 do 8 od 5,9% do 8,1%. Dyrektor Szkoły nie posiadała informacji o przyczynach stwierdzonej nieprawidłowej masy ciała uczniów (niedowagi, nadwagi i otyłości). Działania profilaktyczne prowadzone były wobec wszystkich uczniów, bez ich ukierunkowania na indywidualną pomoc i ograniczone były do edukacji wynikającej z realizacji treści podstawy programowej w ramach wybranych przedmiotów. Działania profilaktyczne Szkoły obejmowały edukację prozdrowotną wskazaną jako zadania wychowawcze w programie wychowawczo-profilaktycznym. Kontrola wykazała, że poprawnie ustalone zostały w Statucie Szkoły zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwzględnieniem wymaganych kwalifikacji właściwych osób. Profilaktyka zaburzeń odżywiania wykonywana przez pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, a także psychologa obejmowała tylko pogadanki oraz rozpowszechnianie informacji na temat zdrowego stylu życia.

Nie przeprowadzano diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Szkoła praktykowała coroczne uzupełnianie przez wychowawców kart diagnostycznych na temat klasy, a ich wyniki wykorzystywane były głównie w pracy pedagogicznej. W kartach informacyjnych nie uwzględniano problemów uczniów w klasie wynikających z nieprawidłowej masy ciała (niedowagi, nadwagi, otyłości). Brak rzetelnej diagnozy potrzeb społeczności szkolnej miał wpływ na niepełny zakres prowadzonych przez Szkołę działań edukacyjnych związanych ze wsparciem uczniów z problemami zaburzeń odżywiania. Nie stwierdzono, aby rozpoznawano potrzeby i monitorowano uczniów z grupy ryzyka zaburzeń odżywiania z nieprawidłową masą ciała (otyłość). Szkoła nie podejmowała współpracy z uczniami, u których zdiagnozowano nieprawidłową masę ciała, tj. z potrzebami wsparcia w zakresie zaburzeń odżywiania, ani z ich rodzicami.

Szkolne Programy Wychowawczo-Profilaktyczne, które nie uwzględniały wyników corocznej diagnozy, a dotyczące wychowania i profilaktyki, w niewielkim zakresie uwzględniały problematykę zaburzeń odżywiania. Obejmowały one głównie zadania z zakresu edukacji prozdrowotnej ukierunkowane na motywowanie do zdrowego stylu życia. Zadania w tym zakresie określone zostały także w treści programowej poszczególnych przedmiotów: godziny do dyspozycji wychowawcy i biologii. Jednak tematyka ta

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

stanowiła niewielki zakres zrealizowanych tematów w ramach cyklu kształcenia poszczególnych przedmiotów. W Szkole nie było także realizowanych własnych edukacyjnych programów autorskich o tematyce związanej z zaburzeniami odżywiania. Wdrażane programy zewnętrzne miały na celu zmianę nawyków żywieniowych, propagowanie zdrowego odżywiania poprzez działania o charakterze edukacyjnym. Przyjęte i sprawowane formy nadzoru nie zapewniały prawidłowej realizacji zadań Szkoły na rzecz zaburzeń odżywiania. Do czasu kontroli NIK, w Szkole nie realizowano obowiązku legalizacji wagi służącej higienistce realizującej opiekę zdrowotną nad uczniami, do pomiaru masy ciała i wzrostu w ramach testów przesiewowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w zakresie profilaktyki i leczenia zaburzeń odżywiania oraz ich efekty.

Opis stanu faktycznego

1.1. W Statucie Szkoły⁶ określono zakres zadań edukacji prozdrowotnej związanych z profilaktyką i wychowaniem, obejmujący: upowszechnianie wiedzy i postawy prozdrowotnej; współpracę ze służbą zdrowia (pielęgniarka, higienistka szkolna, lekarz, lekarz dentysta) w celu zapewnienia profilaktyki i opieki zdrowotnej; ochronę przed skutkami demoralizacji i uzależnień, podejmowanie niezbędnych działań profilaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych; wdrażanie zasad dbania o higienę, zdrowie, stan higieniczny otoczenia oraz przestrzegania zasad bhp w Szkole i poza nią. W Statucie Szkoły nie określono zadań bezpośrednio związanych z profilaktyką i edukacją w zakresie zaburzeń w odżywianiu.

(akta kontroli str. 5 – 60)

W Statucie Szkoły określono⁷, że Szkoła kształtuje środowisko wychowawcze poprzez systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zachowania uczniów oraz realizowanie programu wychowawczo-profilaktycznego. Ponadto, Szkoła⁸ powinna realizować cele i zadania z zakresu wychowania i profilaktyki poprzez systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zachowania uczniów.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 nie sporządzano diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. W szkole opracowany został Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na lata 2021-2023 oraz Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny 2024-2027. Od roku szkolnego 2023/2024 corocznie wychowawcy poszczególnych klas uzupełniali karty informacyjne

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Aktualnie obowiązujący z dniem 1 października 2024 r. Statut Szkoły przyjęty uchwałą nr 3/10/2024 z dnia 1 października 2024 r. Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Sokołowie Młp. z dnia 1 października 2024 r. w sprawie zmian w Statucie Szkoły. Poprzednio obowiązujący z dniem 1 września 2019 r. Statut Szkoły Podstawowej w Sokołowie Młp. przyjęty uchwałą nr 02/09/2019 z dnia 1 września 2019 r. Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Sokołowie Młp.

⁷ § 8 pkt. 5 Statutu Szkoły obowiązującego od 1 września 2024 r.

⁸ Statut Szkoły - Rozdział II Cele i zadania Szkoły oraz sposób ich wykonywania, pkt. 5 – Szkoła kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające realizowaniu celów i zasad, stosownie do warunków szkoły i wieku ucznia poprzez m.in. systematyczne diagnozowanie i monitorowanie potrzeb uczniów.

(diagnostyczne) na temat danej klasy. W kartach diagnostycznych wskazywano m.in.: zachowanie uczniów, frekwencję na lekcjach, mocne strony klasy, udział uczniów danej klasy w programach, wyjazdach, tematy godzin wychowawczych zgodnie z kierunkami polityki oświatowej w danym roku szkolnym, wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów, rozwiązywanie doraźnych problemów wychowawczych. W kartach diagnostycznych sporządzanych na koniec każdego roku szkolnego nie uwzględniano problemów i zagrożeń związanych z nieprawidłową masą ciała uczniów (niedowaga, nadwaga, otyłość). Informacje zawarte w kartach diagnostycznych dotyczyły poszczególnych klas, nie było sporządzanych zbiorczych informacji dotyczących problemów i zagrożeń oraz potrzeb rozwojowych uczniów Szkoły, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W okresie od roku szkolnego 2023/2024 corocznie sporządzano plan wychowawczy na dany rok szkolny dla klas 1-3 oraz klasowy program wychowawczo-profilaktyczny i tematykę godzin wychowawczych na dany rok szkolny dla danej klasy (od 4 do 8).

(akta kontroli str. 5 – 60, 102 – 123, 124 - 132)

Zarządzeniami Dyrektora⁹ powołany został zespół problemowo-zadaniowy na rok szkolny 2023/2024 oraz 2024/2025. W ramach kompetencji tego zespołu nie przewidziano działań w odniesieniu do uczniów z problemami związanymi z nieprawidłową masą ciała, w tym z zaburzeniami odżywiania.

(akta kontroli str. 5 – 60, 235 – 240)

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025¹⁰ w grupie dzieci z oddziałów szkolnych nauczania wczesnoszkolnego (klasy od 1 do 3) odsetek dzieci z nieprawidłową masą ciała wynosił od 2,8% do 5% i tak:

- w roku szkolnym 2021/2022 – z ogólnej liczby 219 uczniów, nadwaga dotyczyła 7, niedowaga – 4 osób, tj. 5% ogólnej liczby uczniów,
- w roku szkolnym 2022/2023 – z ogólnej liczby 251 uczniów, nadwaga dotyczyła 3, otyłość 1, niedowaga – 3 osób, tj. 2,8% ogólnej liczby uczniów,
- w roku szkolnym 2023/2024 – z ogólnej liczby 252 uczniów, nadwaga dotyczyła 3, otyłość 2, niedowaga – 3 osób, tj. 3,2% ogólnej liczby uczniów,
- w roku szkolnym 2024/2025 – z ogólnej liczby 250 uczniów, nadwaga dotyczyła 8, niedowaga – 4 osób, tj. 4,8% ogólnej liczby uczniów.

W klasach od 4 do 8 nieprawidłową masę ciała stwierdzono w grupie od 5,9% do 8,1% uczniów, tj.:

- w roku szkolnym 2021/2022 – z ogólnej liczby 355 uczniów, nadwaga dotyczyła 9, otyłość 9, niedowaga – 3 osób, tj. 5,9% ogólnej liczby uczniów,
- w roku szkolnym 2022/2023 – z ogólnej liczby 347 uczniów, nadwaga dotyczyła 14, otyłość 7, niedowaga – 2 osób, tj. 6,6%, ogólnej liczby uczniów,
- w roku szkolnym 2023/2024 – z ogólnej liczby 356 uczniów, nadwaga dotyczyła 21, otyłość 5, niedowaga 3, tj. 8,1%, ogólnej liczby uczniów,

⁹ Nr 2/09/2023 z dnia 4 września 2023 r. oraz nr 2/09/2024 z dnia 3 września 2024 r.

¹⁰ Na podstawie: badań przesiewowych prowadzonych raz w roku przez higienistkę szkolną w klasach 1-3.

- w roku szkolnym 2024/2025 – z 418 uczniów, nadwaga dotyczyła 23, otyłość – 5, niedowaga – 3 osób, tj. 7,4% ogólnej liczby uczniów.

(akta kontroli str. 61 – 64, 65 – 74, 75 – 87)

Z informacji uzyskanej od higienistki szkolnej wynika, że w Szkole w latach 2022-2025 nie zdiagnozowano uczniów ze skrajną niedowagą. Uczniów z niedowagą było 7, we wszystkich przypadkach przeprowadzony został wywiad z rodzicami mający na celu zdiagnozowanie przyczyn.

(akta kontroli str. 65 – 74, 75 – 87)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Szkoły nie wnioskowała o to, aby higienistka szkolna przedstawiała Radzie Pedagogicznej zagadnienia dotyczące edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Higienistka nie uczestniczyła w posiedzeniach Rady Pedagogicznej jak również w zebraniach Rady Rodziców. Dyrektor posiadała sprawozdania z działalności gabinetu profilaktyki za lata 2021/2022 – 2024/2025, w których zamieszczone zostały dane ogólne o stanie zdrowia dzieci (w tym o uczniach z nieprawidłową masą ciała).

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zgodnie z art. 83 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*¹¹ w zebraniach rady rodziców może uczestniczyć higienistka szkolna w celu omówienia zagadnień z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia uczniów. W związku z powyższym higienistka szkolna nie miała takiego obowiązku, przekazywała tylko informacje o stanie zdrowia uczniów w formie sprawozdania z działalności gabinetu profilaktycznego za poszczególne lata szkolne.

(akta kontroli str. 65 – 74, 88 – 92)

Gabinet Szkoły¹², w którym higienistka szkolna udzielała świadczeń uczniom, wyposażony był m.in. w wagę lekarską do pomiaru masy ciała i wzrostu. Została ona zakupiona przez Szkołę w 2017 r.¹³, a do czasu niniejszej kontroli nie była poddawana legalizacji¹⁴, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 93 – 99, 100 – 101)

1.2. Obowiązujący w Szkole Program Wychowawczo-Profilaktyczny na lata 2024-2027¹⁵ zawierał ogólne treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i wychowawców, bez wyszczególnienia problemów dotyczących profilaktyki zaburzeń odżywiania. W niewielkim zakresie uwzględniał problematykę prozdrowotną, m.in. określał, że działalność wychowawcza w Szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej pozwalającej na zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych. W zakresie działalności profilaktycznej ww. Program wskazywał na wspieranie i motywowanie uczniów do zdrowego stylu życia, m.in. poprzez edukację prozdrowotną, kształtowanie zachowań służących zdrowiu, sprawności fizycznej i aktywności ruchowej. Program tworzył spójną całość ze

¹¹ Dz. U z 2024 r. poz. 737, ze zm.

¹² Wyposażenie gabinetu finansowane było zarówno ze środków Szkoły jak i zewnętrznych, tj. w 2017 r. z dotacji na wyposażenie gabinetów profilaktyki szkolnej.

¹³ W dniu 18 grudnia 2017 r. przyjęta została na stan środków trwałych w Szkole.

¹⁴ Świadectwo legalizacji ponownej z dnia 20 lutego 2025 r. wydane przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Miar w Krakowie.

¹⁵ Uchwała nr 2/10/2024 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Sokołowie Młp. z dnia 1 października 2024 r. w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego na lata 2024 – 2027.

szkolnym zestawem programów nauczania z uwzględnieniem wymagań określonych w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na lata 2024-2027 oraz poprzednio obowiązujący na lata 2021-2023 określał, że jednym z celów Szkoły jest działalność informacyjna, obejmująca w szczególności: udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, wychowanków i ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, w tym otyłości.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 Szkoła nie udostępniała informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, wychowanków i ich rodziców, u których występował problem nieprawidłowej masy ciała, w tym otyłości, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 144 – 164, 165 – 191)

1.3. Zadania i cele wychowawcze, profilaktyczne i informacyjne Szkoły określone zostały w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na lata 2024-2027, a także w poprzednio obowiązującym na lata 2021-2023. W okresie od roku szkolnego 2023/2024 sporządzane były: roczne plany wychowawcze klas 1 do 3, a także roczne klasowe plany wychowawcze dla poszczególnych klas od 4 do 8. Treści tych dokumentów w niewielkim zakresie odnosiły się do problematyki edukacji prozdrowotnej, w tym zaburzeń odżywiania. Działania zapisane w planach wychowawczych obejmujących edukację wczesnoszkolną dotyczyły głównie promowania zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia, a w sposób pośredni odnosiły się do rozwijania nawyków prawidłowego żywienia. Plany wychowawcze dla klas od 4 do 8 oraz tematyka godzin wychowawczych określały zadania z zakresu edukacji ekologicznej i prozdrowotnej, w tym promowanie zachowań prozdrowotnych takich jak aktywny wypoczynek, ruch, czy też właściwe odżywianie się.

W planach wychowawczych dla poszczególnych klas ujęto do realizacji zadania, jednak nie określano sposobu ich ewaluacji. W latach szkolnych 2021/2022-2022/2023 nie było opracowywanych rocznych planów wychowawczych, obowiązywał tylko Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na lata 2021-2023. W związku z realizacją zadań określonych w ww. Programach oraz w rocznych planach wychowawczych nie badano efektów (stopnia osiągnięcia założonych celów) realizowanych zadań. Planowane działania były adresowane do wszystkich uczniów Szkoły.

(akta kontroli str. 145 – 160, 161 – 164, 165 – 191)

Zrealizowane działania profilaktyczne w poszczególnych klasach (od 4 do 8) na godzinie pozostającej do dyspozycji wychowawcy¹⁶ związane były z edukacją prozdrowotną, w tym z promowaniem właściwego odżywiania i wynikały z planów wychowawczych dla tych klas. W poszczególnych klasach zrealizowano

¹⁶ Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit c) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół zajęcia z wychowawcą powinny dotyczyć istotnych problemów społecznych, w tym zdrowotnych. Analogiczny przepis zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Edukacji w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dnia 20 maja 2024 r. (Dz.U. poz. 781).

od 1 do 2 godzin z ogólnej liczby 30 godzin w rocznym cyklu kształcenia o tematyce: zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie, zasady zdrowego odżywiania.

(akta kontroli str. 192 – 200, 204 – 224, 244 – 247, 248 - 256)

W latach 2021/2022-2024/2025 w Szkole realizowano następujące zewnętrzne programy o tematyce związanej z zaburzeniami odżywiania: Mamy kota na punkcie mleka, Mleko w szkole, Owoce i warzywa w szkole, Zdrowo i sportowo, Zdrowo jem więcej wiem, Mały mistrz, Ekomisja w podstawówce, Program junior -Edu, żywienie. Programy te były realizowane przez nauczycieli Szkoły i zostały skierowane do wszystkich uczniów poszczególnych klas (1-3 oraz 4-8). Realizowane programy miały na celu upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach racjonalnego odżywiania i zdrowego stylu życia, zapobiegania chorobom cywilizacyjnym. W ramach realizowanych działań poszczególnych programów zewnętrznych nie weryfikowano ich efektów, nie dokonywano ewaluacji programów realizowanych przez Szkołę¹⁷.

(akta kontroli str. 257 - 287)

Ustalono, że nauczyciele oraz osoby, którym powierzono edukację i profilaktykę dotyczącą zaburzeń odżywiania wśród uczniów Szkoły miały do tego właściwe przygotowanie (wymagane wykształcenie kierunkowe uzupełnione studiami podyplomowymi). Nie uczestniczyli jednak w szkoleniach, kursach, seminariach z zakresu edukacji prozdrowotnej, zaburzeń odżywiania.

(akta kontroli str. 133 – 143)

1.4. W latach 2021/2022-2024/2025 zadania w zakresie upowszechniania wiedzy dotyczącej zaburzeń odżywiania określone zostały w obowiązujących podstawach programowych kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej¹⁸, obejmujących edukację wczesnoszkolną (klasy 1-3) oraz na drugim etapie edukacyjnym (klasy od 4-8) dla następujących przedmiotów: biologia, przyroda, wychowanie fizyczne, godziny do dyspozycji z wychowawcą.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 w ramach realizacji programów nauczania w klasach od 1 do 3 zrealizowanych zostało w rocznym cyklu kształcenia od 3 do 8 godzin o tematyce dotyczącej zasad racjonalnego odżywiania w ramach edukacji przyrodniczej. Tematyka zrealizowanych zajęć lekcyjnych dotyczyła m.in.: znaczenia warzyw w jadłospisie, zasad zdrowego stylu życia, wyszukiwania informacji o wartościach odżywczych wybranych produktów spożywczych, zasad układania jadłospisów, znaczenia produktów żywnościowych dla zdrowia i zasad zdrowego stylu życia, wykorzystywania zdrowych produktów.

Na drugim etapie edukacyjnym obejmującym klasy od 4 do 8 tematyka godzin związanych z zasadami racjonalnego odżywiania, zaburzeniami z tym związanymi zrealizowana została na lekcjach przyrody (klasa 4), edukacji zdrowotnej (klasy 4-8), wychowania fizycznego (klasy 4-8). W ramach lekcji

¹⁷ W dokumentacji Szkoły zgromadzone zostały sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów.

¹⁸ Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem, Szkoła Podstawowa: przyroda, biologia, Edukacja dla bezpieczeństwa, Wychowanie fizyczne, Przygotowanie do życia w rodzinie, Edukacja wczesnoszkolna (klasy 1 – 3). Ministerstwo Edukacji Narodowej, Dobra Szkoła. Ośrodek Rozwoju Edukacji.

przyrody na zagadnienia związane z edukacją prozdrowotną przeznaczonych zostało w poszczególnych latach szkolnych (cyklach kształcenia) od 3 do 4 godzin lekcyjnych. Tematyka ta dotyczyła m.in.: zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania się, nawagi, otyłości, zaburzeń w odżywianiu.

Zgodnie z podstawą programową w ramach przedmiotu biologia zostało przeprowadzonych w klasie 7 trzy godziny lekcyjne dotyczące „zasad racjonalnego odżywiania” z łącznej liczby 60 godzin zrealizowanych z tego przedmiotu w tej klasie. Tematyka zrealizowanych zajęć obejmowała m.in. znaczenie witamin w racjonalnym żywieniu, higienę chorób układu pokarmowego (nadwaga, otyłość, anoreksja, bulimia, obliczanie wskaźnika BMI).

W ramach przedmiotu edukacja zdrowotna została przeprowadzona jedna lekcja na temat „zasad zdrowego stylu życia” z łącznej liczby 30 godzin przeznaczonych na realizację tego przedmiotu w danej klasie. Tematyka zrealizowanych zajęć obejmowała m.in. choroby cywilizacyjne (otyłość, bulimia, anoreksja), profilaktyka żywienia, zagrożenia płynące ze stosowania energetyków i używek.

W latach 2021/2022-2024/2025 w Szkole nie były realizowane programy autorskie dotyczące edukacji zdrowotnej, profilaktyki zaburzeń odżywiania. W roku szkolnym 2024/2025 wdrożona została innowacja pedagogiczna „Zdrowe życie i pierwsza pomoc” skierowana dla klas 2, 4 i 5. Działania podejmowane w ramach innowacji miały na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz zwiększenie świadomości uczniów na temat zdrowego odżywiania.

(akta kontroli str. 288 – 303, 304 – 327, 371 – 381, 436 - 437)

1.5. Zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów Szkoły określone były w Statucie Szkoły¹⁹- zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. *w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*²⁰.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna mogła być udzielana uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych m.in. w związku z profilaktyką uzależnień i innymi problemami, przez wychowawcę, psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, a także dyrektora szkoły.

Pedagog szkolny zatrudniony był w Szkole od 1 września 2002 r., pedagog specjalny od 1 września 2022 r., a psycholog od 1 września 2018 r. - wszyscy w pełnym wymiarze czasu pracy. Szczegółowy zakres zadań pracowników

¹⁹ Sposób organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest określony w jej Statucie (art. 98 ust. 1 pkt 4 i 22 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo oświatowe*, §8 Statutu określał, że Szkoła organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych). Ponadto Statut określał zakres zadań pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego oraz psychologa.

²⁰ Dz. U. 2023 poz. 1798, dalej: rozporządzenie *w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*.

odpowiedzialnych za udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej określony został w zakresach obowiązków tych pracowników Szkoły²¹.

Ustalono, że kwalifikacje ww. specjalistów zatrudnionych w Zespole były zgodne z określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli²².

Wymagane kwalifikacje nauczycieli uczących w Szkole Podstawowej, w tym psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego potwierdzone zostały w arkuszach organizacyjnych pozytywnie zaopiniowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

(akta kontroli str. 5 – 60, 328 – 337, 338 – 341)

1.6. W latach 2021/2022-2024/2025 Szkoła nie udzielała opieki w zakresie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów z nieprawidłową masą ciała związaną z zaburzeniami odżywiania. W związku z powyższym specjaliści (psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny) nie udzielali indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z nieprawidłową masą ciała, w tym z otyłością, a prowadzone były tylko działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 328 – 307, 342 – 355, 356 – 359)

Działania profilaktyczne w zakresie zaburzeń odżywiania i zdrowego stylu życia zostały zaplanowane w planach pracy pedagoga szkolnego w roku szkolnym 2022/2023, 2023/2024 oraz w 2024/2025. Profilaktyka zaburzeń odżywiania wykonywana przez pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, a także psychologa obejmowała tylko pogadanki na temat chorób cywilizacyjnych oraz rozpowszechnianie w formie ulotek i redagowania gazetki szkolnych informacji na temat zdrowego stylu życia.

(akta kontroli str. 360 – 369, 370)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 w Szkole nie było psychologa oraz pedagoga specjalnego. W Szkole był tylko pedagog szkolny i nie prowadził dokumentacji, na podstawie której można podać bardziej szczegółowe działania w tym zakresie. Higienistka szkolna informowała dyrektora o wynikach badań poprzez sprawozdania, nie zgłaszała jednak konieczności udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z zaburzeniami odżywiania. Przekazywała też swoje wyniki do służby zdrowia, ale do Szkoły nie trafiały żadne informacje zwrotne z zaleceniami od lekarzy rodzinnych.

(akta kontroli str. 362 – 369, 370)

1.7. W Szkole nie było zdiagnozowanych dzieci z bulimią lub anoreksją. Z ewidencji higienistki szkolnej²³ wynikało, że w latach 2021/2022-2024/2025

²¹W zakresach czynności określono udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w związku z profilaktyką uzależnień i innymi problemami dzieci i młodzieży bez wyszczególnienia zadań w zakresie zaburzeń w odżywianiu.

²² Dz. U z 2023 r. poz. 2102 i poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Wymagane kwalifikacje nauczycieli uczących w Zespole Szkół, w tym psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego potwierdzone zostały w arkuszach organizacyjnych pozytywnie zaopiniowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

²³ Sprawozdania z działalności gabinetu higieny szkolnej w Szkole za lata 2021/2022-2024/2025.

problem niedowagi, nadwagi i otyłości dotyczył od 2,8% do 8,1% ogólnej liczby uczniów Szkoły²⁴. W okresie tym rodzice jak i uczniowie nie zwracali się do Szkoły o zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z zaburzeniami odżywiania. Nie było także w tym zakresie zaleceń dla Szkoły kierowanych od lekarzy rodzinnych. Dyrektor Szkoły nie organizowała indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z zaburzeniami odżywiania. W Szkole podejmowane były działania profilaktyczne określone w programie profilaktyczno-wychowawczym oraz w klasowych planach wychowawczych w zakresie profilaktyki zaburzeń odżywiania, a także zadania wynikające z podstawy programowej przedmiotów w zakresie nauczania wczesnoszkolnego i w klasach od 4 do 8. W Szkole nie identyfikowano ryzyka, a także nie wskazywano problemów związanych z realizacją zadań w zakresie edukacji i profilaktyki zaburzeń odżywiania.

Dyrektor Szkoły wskazała, że w Szkole nie wystąpiło ryzyko niezrealizowania tematów związanych z podstawą programową. Tematyka związana z realizacją podstawy programowej w zakresie zagadnień dotyczących zaburzeń odżywiania stanowiła niewielki zakres tematów zrealizowanych na poszczególnych przedmiotach. Na koniec każdego roku szkolnego na konferencji plenarnej Dyrektor Szkoły została poinformowana, że zrealizowana została podstawa programowa poszczególnych przedmiotów. W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad realizacją podstawy programowej w zakresie zagadnień dotyczących edukacji prozdrowotnej, motywowania do zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, chorób cywilizacyjnych, w tym zaburzeń odżywiania Dyrektor Szkoły uczęszczała na obserwacje zajęć i kontrolowała stopień realizacji podstawy programowej danego przedmiotu.

W Szkole zostały opracowane procedury kontroli zarządczej zgodnie z Komunikatem²⁵ nr 23 Ministra Finansów i wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Zespołu Szkół im. Jana Pawła II nr 5/09/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie określenia celów i zadań, ustalenia mierników oraz obszarów ryzyka w ramach kontroli zarządczej. Zidentyfikowane obszary ryzyka nie dotyczyły problematyki zaburzeń nieprawidłowej masy ciała związanych z żywieniem.

(akta kontroli str. 382 - 401)

W Szkole w latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 obowiązywały Standardy ochrony małoletnich oraz Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych. Procedury zawierały zapisy informowania stosownych organów, jeśli szkoła poweźmie informacje o niewłaściwej opiece nad dziećmi ze strony rodziców. Procedury opisywały kolejne etapy postępowania oraz osoby odpowiedzialne, a także konkretne instytucje i organy, do których Szkoła powinna się zwracać np. opieka społeczna, policja, kurator sądowy, sąd rodzinny. Szkoła nie posiadała jednak Procedury odnoszącej się do postępowania w związku z podejrzeniem niewłaściwego zachowania innych uczniów lub niewłaściwej opieki ze strony rodziców w związku z nieprawidłową masą ciała i zaburzeniami odżywiania, mogącymi zagrażać zdrowiu czy życiu dziecka.

²⁴ Wg stanu na koniec września poszczególnych lat: 2022, 2023, 2024, 2025.

²⁵ Komunikat nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. M.F. nr 15, poz. 84).

W Szkole obowiązywały Procedury zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony małoletnich przyjęte zarządzeniem Dyrektora nr 1/02/2024 z dnia 13 lutego 2024 r. Procedury zawierały zapisy dotyczące informowania stosownych organów, jeśli Szkoła pozyska informacje o niewłaściwej opiece nad dziećmi ze strony rodziców. Procedury wskazywały kolejne etapy postępowania oraz osoby odpowiedzialne, a także instytucje i organy, do których Szkoła powinna zwracać się w sytuacji zagrożeń, np. opieka społeczna, policja, kurator sądowy, sąd rodzinny. W poprzednich latach w Szkole obowiązywały odnoszące się do ochrony uczniów Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz w przypadku zagrożenia ucznia demoralizacją. Aktualnie obowiązujące od 13 lutego 2024 r. standardy ochrony małoletnich odnoszące się do działań ogólnych, nie wskazywały procedur postępowania dotyczących np. podejrzenia niewłaściwej opieki ze strony rodziców w związku z zaburzeniami odżywiania, mogącymi zagrażać zdrowiu czy życiu dziecka. W latach 2022-2025 nie występowały przypadki informowania przez Szkołę stosownych organów o naruszeniu praw uczniów, w tym podejrzenia niewłaściwej opieki ze strony rodziców w związku z nieprawidłową masą ciała i zaburzeniami odżywiania, mogącymi zagrażać zdrowiu czy życiu dziecka.

(akta kontroli str. 402 – 403, 404 - 430)

W latach 2022-2025 nie były przeprowadzone w Szkole kontrole w zakresie realizacji zadań na rzecz edukacji i profilaktyki prozdrowotnej, w tym związanej z zaburzeń odżywiania. Z wyjaśnienia Dyrektora Szkoły wynika, że w zakresie zaburzeń odżywiania nie było zaleceń ze strony lekarzy skierowanych do Szkoły, nie było zgłoszeń od rodziców dzieci z nieprawidłową masą ciała o zaburzeniach odżywiania ich dzieci, w związku z tym nie było potrzeby prowadzenia dodatkowych działań, a tym samym przeprowadzania kontroli z tych działań.

(akta kontroli str. 431 – 435, 438 – 439)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z art. 26 ust. 2 i 3 ustawy *Prawo oświatowe* dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki przeprowadza diagnozę, w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów. Na podstawie wyników corocznej diagnozy opracowuje się program wychowawczo-profilaktyczny. Statut Szkoły wskazywał, że Szkoła powinna realizować cele i zadania z zakresu wychowania i profilaktyki poprzez systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zachowania uczniów.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 nie sporządzano diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, której wyniki stanowiłyby podstawę sporządzenia w każdym roku szkolnym programu wychowawczo-profilaktycznego. Skutkiem tego opracowane Szkolne Programy Wychowawczo-Profilaktyczne (na lata 2021-2023 oraz 2024-2027) były bez sporządzenia corocznej diagnozy. Nie uwzględniały one zatem występujących w środowisku szkolnym corocznych potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Nie wykorzystywano również szczegółowych danych w zakresie masy ciała uczniów, które stanowiły istotne źródło do

wykorzystania w planowaniu działań z tym związanych na poszczególne lata szkolne.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy *Prawo oświatowe*, do kompetencji rady rodziców należy uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny (art. 84 ust. 3 ustawy *Prawo oświatowe*). Z przepisu tego pośrednio wynika, że program wychowawczo-profilaktyczny powinien być uchwalany w terminie 30 dni po rozpoczęciu (każdego) roku szkolnego.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w okresie od roku szkolnego 2023/2024 nauczyciele wychowawcy opracowują karty diagnostyczne zawierające informacje na temat klasy, które traktowane były jako diagnoza środowiska szkolnego służąca określaniu podstawowych zadań wychowawczych oraz problemów występujących w Szkole. Na podstawie wniosków wynikających z analizy kart diagnostycznych zespół wychowawczy²⁶ współpracował z Radą Rodziców i opracowywał program wychowawczo-profilaktyczny. W latach poprzednich dokumentów takich nie uzupełniano, ani też nie sporządzano diagnoz. Poprzednio urzędujący dyrektor nie prowadził i nie wymagał od wychowawców sporządzania takich dokumentów, dlatego wychowawcy jej nie prowadzili.

NIK zauważa, iż karty diagnostyczne sporządzane przez wychowawców klas nie mogą zastępować diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, gdyż w kartach tych nie odnoszono się do powyższych aspektów. Informacje w nich zawarte dotyczyły poszczególnych klas, w których wskazywano m.in. na: zachowanie uczniów, frekwencję na lekcjach, mocne strony klasy, udział uczniów danej klasy w programach, wyjazdach, tematy godzin wychowawczych, wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów, rozwiązywanie doraźnych problemów wychowawczych. W oparciu o karty diagnostyczne nie sporządzano zbiorczych informacji dotyczących problemów i zagrożeń oraz potrzeb rozwojowych uczniów Szkoły, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka. Ponadto NIK wskazuje, że zaplanowanie zadań w programie wychowawczo-profilaktycznym, w tym z zakresu profilaktyki zaburzeń odżywiania, bez przeprowadzania corocznej rzetelnej diagnozy z wykorzystaniem szczegółowych danych w zakresie masy ciała uczniów, powodowały brak możliwości ich ukierunkowania ściśle na potrzeby adekwatne do występujących wśród uczniów Szkoły. Ujęte w programach wychowawczo-profilaktycznych działania były planowane na kilka lat i nie wprowadzano w nich zmian w związku z corocznym sporządzaniem kart diagnostycznych.

(akta kontroli str. 5 – 60, 102 – 123, 124 – 132, 133 – 143)

2. Zgodnie z przepisami §2 ust. 1 w zw. z §1 rozporządzenia *w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

²⁶ Powołany zarządzeniem Dyrektora.

przez szkołę polega m.in. na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych psychofizycznych potrzeb ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole. Potrzeba udzielenia tej pomocy może wynikać z choroby przewlekłej²⁷.

W latach 2021/2022-2024/2025 Dyrektor nie zapewniła udzielania w Szkole indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z otyłością, w tym nie podejmowała działań w celu pełnej identyfikacji potrzeb rozwojowych uczniów.

Biorąc pod uwagę skalę odchyień od prawidłowej masy ciała²⁸, zasadnym wydaje się podejmowanie przez Szkołę działań mających na celu objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, przynajmniej w przypadkach skrajnych odchyień od prawidłowej masy ciała, w szczególności w przypadku otyłości, która jest chorobą przewlekłą.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna w Szkole udzielana jest uczniom na podstawie dokumentów dostarczanych przez rodziców do Szkoły. Korzystanie z pomocy jest dobrowolne więc nie było możliwości obowiązkowego udzielania pomocy uczniom. W latach 2022-2025 do specjalistów Szkoły (pedagog, pedagog specjalny, psycholog) nie wpływały informacje dotyczące zdiagnozowanych przypadków bulimii i anoreksji. W okresie tym do specjalistów szkolnych nie wpłynęło żadne zgłoszenie od ucznia lub rodzica/prawnego opiekuna o potrzebie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną z uwagi na zaburzenia odżywiania. Dyrektor nie wykazywał inicjatywy objęcia uczniów opieką psychologiczną z powodu nieprawidłowej masy ciała, gdyż z informacji przekazanych przez higienistkę szkolną wynikało, że dane w tym zakresie przekazywane były do lekarzy rodzinnych, a do Szkoły nie trafiały informacje zwrotne. Dyrektor Szkoły wskazała również, że nie ma uprawnień i kompetencji do podejmowania działań w zakresie organizacji indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z potrzebami wsparcia. Nie było inicjatyw w tym zakresie ze strony rodziców uczniów, ani też higienistki szkolnej.

NIK wskazuje, iż brak pełnego rozpoznania potrzeb rozwojowych uczniów z chorobami przewlekłymi, mógł skutkować nieobjęciem pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów z chorobą przewlekłą, jaką jest otyłość.

(akta kontroli str. 328 – 307, 342 – 355, 356 – 359, 360 – 369)

3. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na lata 2024-2027, a także poprzednio obowiązujący na lata 2021-2023 określał, że jednym z celów Szkoły jest działalność informacyjna, która obejmuje w szczególności: udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, wychowanków i ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych. Nieprawidłowa masa

²⁷ Zgodnie z przepisami §2 ust. 2 pkt 8 rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

²⁸ Stwierdzoną na podstawie przeprowadzonych przez higienistkę szkolną testów przesiewowych.

ciała (otyłość) została zakwalifikowana jako choroba wywołująca powyższe skutki.

W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 Szkoła nie udostępniała informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, wychowanków i ich rodziców, u których występował problem nieprawidłowej masy ciała, w tym otyłości.

Wyjaśniając Dyrektor Szkoły wskazała, że w zakresie planowania zadań prozdrowotnych dotyczących profilaktyki zaburzeń odżywiania nie współpracowała z żadnymi instytucjami. Obowiązek informacyjny Szkoły realizowany był poprzez przysyłanie informacji profilaktyczno-edukacyjnych za pomocą dziennika Librus, przygotowywanie i przekazywanie ulotek informacyjnych na zebraniach wywiadowczych. Przekazywane dla rodziców informacje nie dotyczyły jednak problemów uczniów związanych z nieprawidłową masą ciała.

(akta kontroli str. 133 – 143, 144 – 164, 165 - 191, 241 – 243, 437 - 438)

4. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. *Prawo o miarach*²⁹ w związku z § 5 pkt 9 i 10 rozporządzenia z dnia 13 kwietnia 2017 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli³⁰, prawnej kontroli metrologicznej w zakresie legalizacji ponownej podlegają następujące rodzaje przyrządów pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności w rozumieniu art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93³¹: wagi nieautomatyczne i automatyczne. Termin, do legalizacji wag określa rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych³² w załączniku nr 5. Rodzaje dowodów legalizacji pierwotnej, legalizacji jednostkowej i legalizacji ponownej oraz okresy ważności tych legalizacji określa tabela nr 1: dla wag automatycznych i nieautomatycznych okres ważności legalizacji ponownej jest określony w wierszach 19 i 20 ww. tabeli i wynosi 25 miesięcy.

Waga lekarska do pomiaru masy ciała i wzrostu przyjęta została na wyposażenie gabinetu profilaktycznego Szkoły w dniu 18 grudnia 2017 r. Do czasu kontroli NIK waga nie była poddawana legalizacji. Jedyna legalizacja wagi dokonana została 20 lutego 2025 r.

Dyrektor Zespołu Szkół wyjaśniła, że przyczyną nielegalizowania wagi w wymaganych terminach było objęcie stanowiska dyrektora z dniem 1 września 2023 r. oraz nieświadomość takiego obowiązku.

NIK wskazuje, że legalizacja wagi to potwierdzenie, iż urządzenie spełnia wymagania określone w ww. przepisach. Zaś niedopełnienie tego wymogu może skutkować ryzykiem błędnych pomiarów.

(akta kontroli str. 93 – 99, 100 - 101)

²⁹ Dz.U. z 2022 r. poz. 2063.

³⁰ Dz.U. z 2017 r. poz. 885.

³¹ Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30.

³² Dz. U. z 2019 r., poz. 759.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *NIK*, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Wnioski
1. Przeprowadzanie zgodnie z ustawą *Prawo oświatowe* diagnoz w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, z uwzględnieniem informacji o stanie zdrowia uczniów udostępnianych przez higienistkę szkolną.
 2. Opracowywanie programów wychowawczo-profilaktycznych na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka.
 3. Podejmowanie działań mających na celu udzielanie indywidualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z potrzebami wsparcia w zakresie chorób przewlekłych, m.in. wynikających z zaburzeń odżywiania.
 4. Udostępnianie uczniom, wychowankom i ich rodzicom lub opiekunom informacji o ofercie pomocy specjalistycznej.
 5. Legalizowanie wagi lekarskiej służącej do pomiaru masy ciała i wzrostu w wymaganych terminach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 17 czerwca 2025 r.

Kontroler

Alina Walenia

Główny specjalista k. p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Stefan Gados

z up.

p.o. Wicedyrektor

*Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie*

/-/

Stanisław Jarzyna